ÇOCUK HAFTASI

EN İYİ ÇOCUK MECMUASI

BU SAYIDA:

ALPASLAN

Sayı 10

A. TUBAN

BU TOPU SUSTURAMAZSAK BURADA BARINAMAYIZ.
SEN MERAK ETME ÇAVUŞ, O İŞİ BANA BIRAK.
KIZILLAR ETRAFLARINI ÇEVİRMİŞ MUAAZZAM BİR ATEŞ YAĞMURU AÇMIŞLARDI..

OKULDAYKEN ATLETİZM ŞAMPİYONUYDUM.
10

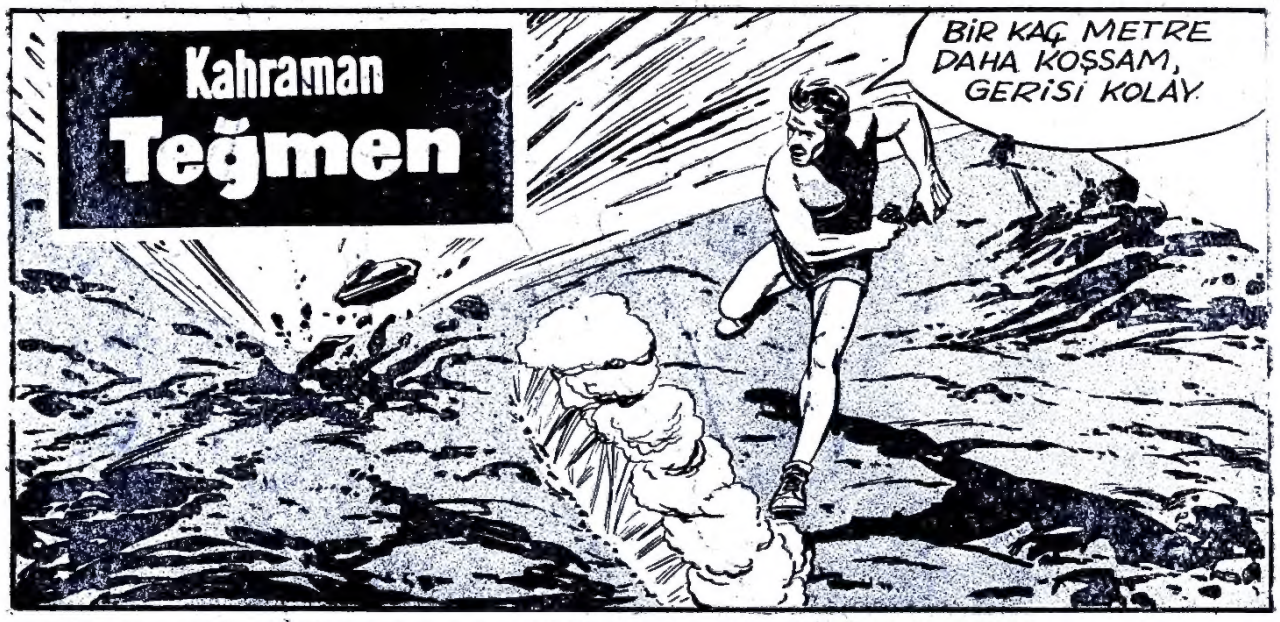
Kahraman
Teğmen
BİR KAÇ METRE DAHA KOŞSAM, GERİSİ KOLAY.

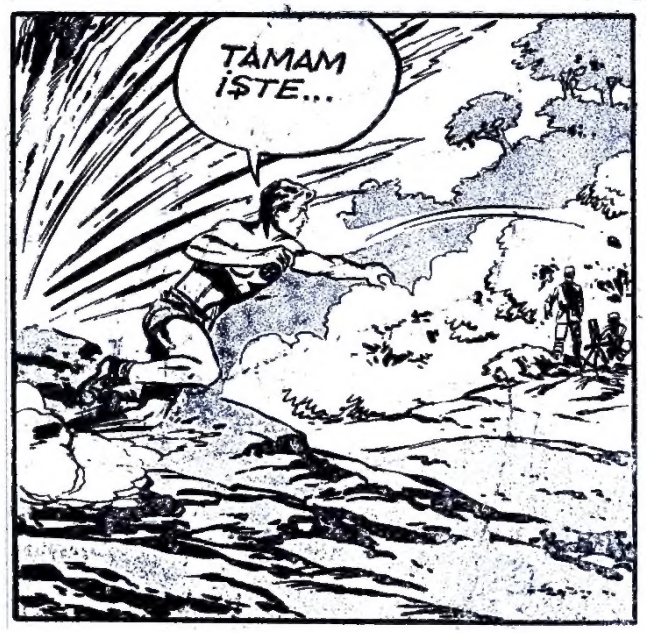
TAMAM İŞTE...

EL BOMBALARI HEDEFİNİ BULDU!
DEVAMI VAR

MERAKLI Bahisler

Füze'den Sür'atli Uçaklar Yapılıyor!

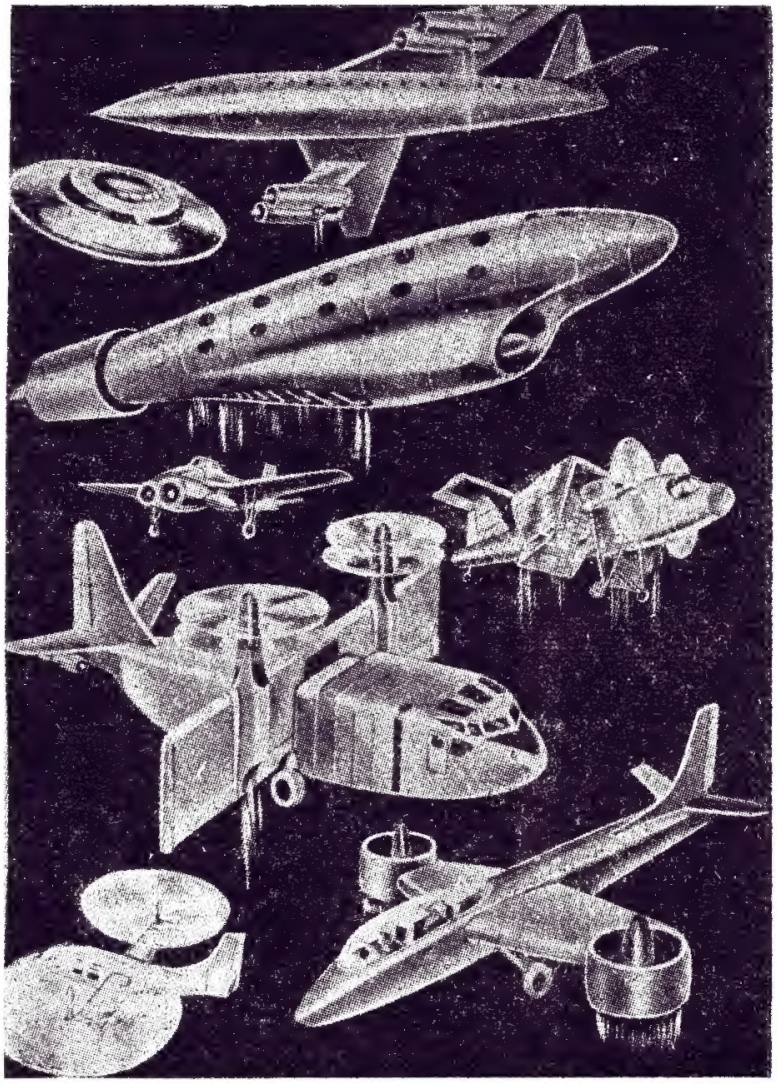

"SIKIŞTIRILMIŞ BENZİN» diye adlandırılan ve aslında nasıl bir formülle elde edildiği henüz açıklanmayan bir maddeyle işleyecek yeni uçakların plânları hazırlanmış bulunuyor. Türkiye'de ilk defa dergimizde çıkan resimlerde de gördüğünüz gibi, bu uçakların tam sekiz şekli var. Bunlar tonlarca ağırlıktaki öteberiyi süratlerinden hiçbir sey kaybetmeden taşıyabilmekte ve katiyen düşmemektedirler. Demek oluyor ki, şimdiye kadar uçağa binen her yolcuyu korku içinde bırakan bu düşme tehlikesi de, artık maziye karışıyor.

Amerikalılar, yeni uçaklara Şeytan, Hava Ejderi, Azrail, Cehennemlik gibi garip isimler veriyorlar. Belki de hakları var; zira bu uçakların korkunç sürati ve başarabileceği büyük işler, onları bu şekilde isimlendirmeğe sevkediyor insanı. Yalnız bu arada şunu da söyliyelim ki, biz, sıkıştırılmış benzin lâfına pek kulak asmıyoruz. Zira yakın bir tarihte dünyamızın dört bucağına dağılacak olan bu hava ejderleri, ilim bakımından ancak atomla işleyebilir. Evet, evet, yeni uçaklar atomla işliyecek ve tabii herkesi ürküten o meşhur füzelerden de, en az on misli süratle göklerimizde dolaşacaklar.

Atom sayesinde kıt'alararası seyahatler, belki de Kadıköy'le İstanbul arası kadar kısalacak; insanlar garip şekilli, fakat her türlü konforu haiz modern uçaklarla, kendi memleketlerinde bir otomobille gezer gibi, yabancı illerin hepsini bir günde dolaşıp dönebilecekler.

İlmin hergün dev adımlarla ilerlemesi, bizleri ne kadar şaşırtıyor değil mi? Sonra yukardanberi bahsettiğimiz bu uçaklar, icabında havada (57) saat kalabilecekler; bulundukları yerde hiç hareket etmeden bile durabilecekler. Bunların bir kısmı üstten pervaneli, bir kısmı yandan pervaneli, bir kısmı alttan pervaneli, bir kısmı da tamamen pervanesizdir. Sonra yeni dev uçaklar sâdece bir yöne değil, her yöne doğru hareket edebilmekte ve havalanabilmek için de geniş arazi falan aramamaktadırlar. Motorlarına yerleştirilen minicik bir atom, onlara bir çeşit «tepkili» kuvvet sağlamaktadır.

TÜRK BÜYÜKLERİ

ALPASLAN

1029 veya 1033 yılında doğmuş olan Alpaslan, babası Selçuk Hükümdarı Çağı Bey'in ölümü üzerine 27 Nisan 1063 te hükümdar ilân edildi. Atası Selçuk'un torunu Kutulmuş'un da ölümünden sonra bütün Selçuk devletinin hükümdarı olan Alpaslan kendisine karşı duran beyleri susturduktan sonra Aral Gölü kuzeyindeki Türk boylarını, Gürcistan'ı buyruğu altına aldı. Selçuk Devletinin topraklarını her yönden genişletti. Nizamül-Mülk gibi bir veziri yanına alarak her tarafta teşkilât yaptı. Anadolu kapılarını Türklere açan bu büyük Türk Hükümdarı Malazgirt meydan muharebesinde Bizans kıralını esir etti. 1071 de kazandığı bu büyük zaferden sonra bir kale komutanı tarafından ağır surette yaralandı ve 1072 de, arkasında şeref ve şan dolu bir isim bırakarak öldü.

Karındaşım

OĞUZ HAN

BÜYÜK TÜRK ROMANI

- 10 -

Yazan: Aptullah Ziya KOZANOĞLU

-GETİR bakalım, demiş. Ama kaç günde, kaç sayıda?

— Kırk sayıda.

— Kırk gün mü?

— Hayır, kırk sayana kadar. Sonra Hakanın bölük başısı ve kendisini öldürmeleri için otağ içine cellâtları gizleyen Karluk'a dönmüş:

— Sen sayı saymasını bilir misin Karluk? demiş. Bilirsin, bilirsin. Hakan babamın otağına benim başımı almak için gizlediğin erleri de elbette saymıştın. Başla bakalım, bir, iki... Daha çabuk say. Kırk bitmedel kırk yiğitim tepende bitecek.

Yer gök, atların çıkardığı nal seslerinden inlemeğe başlamıştı.

Yoksul Karluk, Oğuz Tekin yer sarsıntısını andıran sesinden ürkmüş, başlamış saymağa:

Bütün kurultay, buz yeli esmiş Gobi çölü gibi donmuş, cirit oyunu ile oyuna geldiğini sandıkları Oğuz'un kırk sayana kadar yerden kırk yiğit çıkarmak gibi delicesine atışı ile Hakanlık yerini kaybettiğini sanmışlar.

Oğuz Tekin belinden büktesini çekmiş otağın yanında yükselen kavak ağacının ortasına fırlatmış. Büterin kavağa saplanması ile birlikte kurultayı çevreleyen kalabalık arasından bir er - bu er yeni at uşağımız Allak idi - koynundan çıkardığı boz güvercini havaya salmış. Güvercinin karşı yatan yamaçlara doğru süzülmüş. Birden dağlar yıkılıyor, kayalar sarsılıyor gibi bir gürleme duymuşlar. Bu gürlemeyi yaratan kırk yiğitin yanında ben de bulunuyordum. Otağ yolunu gözleyen Oğuz Tekin'in yiğiter, başı, boz güvercini havada görür görmez:

— Toplan! Amacımız ordu meydanı, üç adım kala beş kolda dizgin kasnak! Kara Han'ın otağı önünde birleşmek üzere ileri! diye haykırdı.

Buyruğu alan kırk yiğit yerlerinde kişneyen kırk boz arkun aygırın dizginlerini boşalttılar. Benim kolumda da başı boş bekleyen Oğuz Tekin'in alnı ve üç ayak bileği ak uğar atı da yaydan kurtulmuş ok yılan gibi ileri atıldı. Çok yarış, çok savaş, çok cirit oynaşı görmüş bir Türk uşağıyım. Böyle ok gibii fırlayan, fırlaması ile birlikte yerden kopardığı, taşı toprağı bulut gibi ardında sürükleyen korkunç ve çabuk akıncılar görmemiştim. Ben de (Ulu Tanrım yüzümü ak et!) diye tanrıya yalvararak ardlarına düştüm. Kurultay erleri yoksul Karluk daha beş saymadan büyük ve kara bir bulutun ovanın bitiminde belirdiğini

görmüşler. Yer gök, atların çıkardığı nal seslerinden titremeğe başlamış. Yerler sarsılıyor, kayalar titriyormuş. Kulakları sağır eden bir uğultu kırk yiğit değil de, kırk ordu geliyormuş gibi yürekleri sarsmış Basıldıklarını sanmışlar. Onlerinde çıplak ak alınlı uğar at, kırk Arkun at yel gibi esmiş, yıldırım gibi inmişler. Bilmem bilir misiniz. Arkun at diye evcil cins kısrakların dağlarda yakalanan yabani aygırlarla birleşmesinden doğan uçarı taylarına derler. Bu yagan aygırından döl alınan Arkun melez atlar hem koşuda hem atlayıp sıçramada arslanlar ve kartallarla boy ölçüşebilirler. Oğuz Tekinin kırk yiğitini böyle azgın arkun atlar üstünde böyle bir gün için yetiştirdiğini anladım ve böüyle bir Hakan yavrusunun beni de kendine yoldaş olarak seçtiğini düşünerek öğündüm.

Ok yılanlar gibi toz ,duman bulutları içinde bir bölük atlının kendilerine doğru uçtuğunu görüp (basıldık) diye aldanan tekmil ordu erleri dağılıvermişler. Sözde Kara Hanın koruyucu erlerinin bölükbaşısı olan Karluk arsızı daha onbeşe kadar sayamadan sayıyı, saymanı unutmuş, kaçmağa yeltenmiş. Kara Han (olacak olur!) deyip bulunduğu yerden kıpırdamamış. Bu çağda da kırk arkun atlı, ok yılan gibi ordu meydanına yetmişler. Tekmil Türk ulusu (Artık Kara Han ezildi, atların ayakları altında yok oldu) sanmış. Sanmış ama işin sonu böyle olamamış. Kırk yiğit Kara Hana üç adım kala atlarını şahlandırmış, kösteklenmiş gibi zınk diye duruvermişler.

Bu sırada Oğuz Tekin sayıyormuş:

— Otuzbeş, otuzaltı... kırk. Tamam.

Sonra, Kara Hanın arkasında gizlenen ve korkusundan donakalan arsız Karluk'a dönmüş:

— Sayı tamam Karluk, demiş. Bir daha ödevini bırakıp da böyle sayı saymak gibi öksüz işleri bana bırakma.

Kırk yiğite dönmüş:

— Hakanınızı alışlayın aslanlarım! diye buyurmuş. Kırk yiğit az önce zorlu bir yarış başarmış iken nefesleri bile solumadan:

— Selâm Kara Han! diye bir ağızdan bir dileden gürlemiş ve gürlerken şimşek hızı ile kılınçlarını sıyırıp selâm durmuşlar.

Gördükleri çabukluk gök gürültüsü, şimşek parıltısı karşısında erliğe ve eğitime çok önem veren ordu meydanındaki erleri, kurultay kocaları Oğuz Tekini ve kırk yiğiti candan alkışlamışlar.

Tilkiler gibi pişirdiği ütrüğe aldanmayan, sansarlar gibi kazdığı kuyuya düşmeyen Oğuz Tekinin zorluğu üvey anası ile üvey kardeşini çok ürkütmüş. Ordu meydanında ulusun yüreğini Oğuz Tekinin kazandığını anlamışlar.

Kara Han, burada Oğuz'u azarlarsa ordunun oğlundan yana çıkacağını sezmiş:

— Kırk yitiğini, kırk atını ve takım düzmekteki (im) bilgini beğendim Oğuz Tekin, demiş. Ciriti de böyle başarı ile oynarlar mı?

Oğuz Tekin babası Hakanın önünde diz vurmuş. Tam bu çağda ben de boz kısrağımla nefes nefese soluyarak meydan yettim.

Oğuz Tekin:

— Büyük Türk Hakanının önünde, büyük Türk kurultayının karşısında cirit oyununda başarısızlık gösteren kırk arkun atımı da kırk yeğitimi de kurban ederim. Ben onları yenilmek için değil, yenmek için yetiştirdim, dedi. Sonra ordu çevresini ok gibi insanın ciğerlerini delen bakışları ile süzdü:

— İmi bilen ölüm bilmez, dedi. Bu ata sözünü bana kucağınızda beş yaşında bir çocuk iken siz öğretmiştiniz. Sizin yolunuzdan gidiyorum.

Olan olmuş, ok yaydan çıkmıştı. Cirit oyunu oynanacak, bu oyunu Oğuz'un kırk yiğiti kazanacak, beylerine de kazanç olarak Türk Hakanlığı tacını sunacaklardı. Böyle görüyorduk. Ama bakın neler oldu?

(Devamı gelecek sayıda)

TARİH YAPRAKLARI

KANİJE KALESİNİN FETHİ

Kanunî Sultan Süleyman zamanında Macaristan'da bulunan ve sonradan büyük bir önem kazanan Kanije kalesi 30 Temmuz 1532 de Türk orduları tarafından zaptedildi.

KIBRIS FETHİNİN TAMAMLANMASI

1 Ağustos 1571 tarihinde Venediklilerin elinde bulunan Kıbrıs adası Magosa kalesinin teslim olmasıyla Türk ülkesine katılmıştı.

SAİNT-GOTTHARD MUHAREBESİ

1 Ağustos 1664 te Türk ordusu ile Alman, Fransız ve Macar askerlerinden mürekkep Avusturya ordusu Raap (Raba) nehrinin sol kıyısında Saint-Gotthard meydan muharebesini yaptı. Nehrin yağmurla taşması yüzünden karşıya geçirilen öncülerimize yardım edilemediğinden bu savaşı düşman kazandı. Fakat yenilen sadece öncülerimizdi.

TOĞRUL BEY'İN ÖLÜMÜ

Selçuk Devletini meydana getiren Toğrul (Tuğrul) Bey 1 Ağustos 1068 de ölmüştü.

ÖZÜ ZAFERİ

2 Ağustos 1771 de, arka arkaya bozgunlara uğrayan Türk ordusu, Ruslara karşı Özü zaferini kazandı.

MAKEDONYA İHTİLÂLİ

Rusların teşvikiyle Bulgarların çıkarttığı büyük bir isyanla geniş bir çete harbine dökülen Makedonya İhtilâli 2 Ağustos 1903 te başladı ve büyük güçlüklerle bastırıldı.

TEBRİZ'İN FETHİ

3 Ağustos 1725 te İranlılarla yapılan ve 6 gün süren bir savaş sonunda Tebriz Türk ordusunun eline geçti.

ÖĞRETMENİNİZ DİYOR Kİ

Hayvanları Seviniz ve Koruyunuz!

YAZAN: SADIK ÖVET

SEVGİLİ çocuklar,

Geçenlerde, evimizin karşısında oturan, küçük Ezher balkona çıkmış bağırıyor, etrafı telâşa veriyor:

— Babacığım, babacığım, koş git kurtar!

Diye feryat ediyordu. Bu çığlıkları duyunca, bir çokları gibi balkona koştuk. Gördüğümüz manzara şu idi. Üstü başı berbat bir adam, ayı yavrusunu zorla ve ite kaka oynatmağa çalışıyordu. Etrafına toplanan çocuklar bir hâli ürkerek, acıyarak seyrediyorlardı. Nihayet binadan biri çıktı da bu adamı oradan uzaklaştırdı. Çocuklar da bu üzücü sahneyi görmekten kurtuldular.

Bazı büyük şehirlerimizde kenar semtlerde bu gibi hayvanları oynatarak, daha doğrusu eziyet ederek geçim vasıtası yapanlara neden karışmıyorlar? Hayret ediyorum. Hem görünüş bakımından da çirkin oluyor.

Birgün bir yokuş çıkıyordum. İnsafsız bir adam, bir hayli yük koyduğu tek atlı arabasına binmiş hayvanı kamçılıyordu. Zavallı at ayakları kayarak, soluyarak yokuşu tırmanmağa çalışıyordu. Sahibi sinirleniyor, bütün kasları gerilmiş bu hayvana habire vuruyordu. Benim gibi bu durumdan sinirlenen birkaç kişi mırıldanmağa, orada biriken çocuklar söylenmeğe başladılar. O esnada bir kadın arabaya yaklaştı. Adama gayet sert:

— Bu yaptığın nedir? Hem fazla yük koymuşsun, hem de hayvanı kamçılıyorsun, aşağı in yükünü boşalt, dedi.

Hain arabacı pek aldırış etmedi. Kadın o sırada geçen bir polise çantasından bir kart çıkarıp gösterdi. Polis selâm verdi, hemen arabanın yanına gitti. Arabacıyı ve yüklerin bir kısmını indirtti. Adam yalvarmağa başladı, çünkü, kendisine ceza verilmişti. Merak ettik. Bu hanım Hayvanları Koruma Cemiyeti üyesi imiş. Bu cemiyetin üyeleri bu gibi işlere karışır, engel olur, ceza verdirirlermiş. Hattâ hasta hayvanları hayvan hastahanelerine gönderirlermiş.

Bir öğretmen arkadaşım anlatmıştı:

— Sınıfımdaki öğrencilerden birisinin bir kedinin kuyruğuna konserve kutusu bağlayarak sokağa bıraktığını gördüm, yüzlemedim. Temiz bir kedi yavrusu bularak:

— Bunu besleyecek, büyüteceksin. Ara sıra bana getirip göstereceksin.

Diye kendisine cevap verdim. Ne demek istediğimi anlamıştı. Ondan sonra bu çocuğun hayvanlara sataştığını görmedim.

Bir de tatlı sesli kuşları, şehirlerimize yaz müjdesini getiren leylekleri, camilerin saçaklarında, avlularında, sokaklarımızın arasında uçuşan güvercinleri gözönüne getirelim. Birçok zaman bizden yiyecek bekleyen bu hayvanlar bu dekor içinde rollerini yapan figüranlar gibi değiller mi? Bunlara taş atılır, ürkütülür mü?

Turistlerin çok beğendiği Venedik'te Sen Mark meydanında güvercinler insanların başına, omuzlarına konarlar, elinizi uzattığınız zaman avucunuza toplanırlar. O kadar alışmıştırlar. Fakat hele bir taş atın, incitin, polis hemen bu gibilerin anne ve babalarını bulur, para cezası verir.

Sağlığımız bakımından doktorların işine yarayan hayvanları da unutmayalım. Tavşanlara kuduz, kobaylara verem mikrobu verilerek birtakım aşılar bulunuyor.

İlk öğrendiğimiz kelimelerden birisi de, kızdığımız zaman söylediğiniz bir hayvana aittir. Adını açıklamadım. Anlarsınız. En küçük yaşınızda işittiğiniz hayvan masalları, ilk sınıflarda okuduğunuz hayvan hikâyeleri hiç aklınızdan çıkıyor mu? Hattâ hepimizin bildiği Lafonten'in karga, tilki, tavşan, ayı, aslan; daha birçok hayvan üzerine yazdığı manzumeler ne güzeldir. Lafonten, Onyedinci yüzyılda yaşamış, bu yüzyılın sonlarında ölmüş bir Fransız yazarıdır. Manzumelerinde hayvanları konuşturur, onların ağzından adetâ insanlara ders verir.

Çocuklar, hayvanlara eziyet etmek, onları korumamak bizlere yakışmıyor. Çünkü çok eski zamanlarda birçok vahşi hayvanları insanlara alıştıran, evcil yapan, onları motor kuvveti olarak kullanan biz Türkler değil miyiz? Yine biz Türkler, kurtu totem olarak almadık mı? Okullarımızda eskiden izcilik dediğimiz, şimdi yürüyüşlerde önde giden, törenlerde bayrak çeken özel kıyafetli arkadaşlarınıza (Yavru Kurt) demiyormuyuz?

Birçok milletler sancaklarında özel bayraklarında, hayvan resimleri koyarlar. İran bayrağında aslan vardır. Almanlar kartalı kullanırlar. Horoz Fransa'yı hatırlatır. Bu kadar değil ki, söz arasında aslan gibi kuvvetli, tilki gibi kurnaz, kedi gibi sinsi demez miyiz? O halde tabiatte kendi hayatlarını yaşayan ve bize faydaları olan bu yaratıklara karşı daha insaflı olalım. Onları sevelim ve koruyalım.

LAFONTEN

Dünyanın 4 Köşesinden

BİR ADANIN DİBİ NEREDEDİR?

Bütün adalar, bir okyanusun yahut gölün dibine oturmuştur. Daha doğrusu adalar, etraftaki su seviyesinden yukarıya sivrilmiş kara parçalarıdır. Hawai Adaları, şimdi sönmüş bulunan beş eski yanardağ tarafından derin Pasifik Okyanusunun dibinden yukarıya itilmişti.

ÇOCUKLARIMIZA AHLÂK ve DİN ÖĞÜTLERİ-BİLGİLERİ

Müslümanlıkta başlıca yol göstericiler

BİZLERE, İslâm dininde büyük yol göstericilerden Ebû Hanîfe Hazretlerinden geçen hafta bahsettim. Onun en büyük İMAM (İMAM-I AZAM) olduğunu söyledim.

İslâm dininde diğer büyük yol gösterici İMAMLAR şunlardır:

İMAM-I MÂLİK
İMAM-I ŞAFİÎ
İMAM-I HANBELÎ

Bizim İmamımız olan EBÛ HANÎFE ile birlikte 4 büyük imam işte bunlardır. Camilerde cemâate hep birlikte namaz kıldıran din adamlarına da İMAM denilir; fakat bunlar (Cami İmamı) dır. Benim size adlarını verdiğim bu 4 İMAM, cami imamı değil, milyonlarca müslümanın tuttuğu MEZHEP'lerin kurucularıdırlar. İslâmda mezhepler kurucuları olan büyük imamların adlarını almışlardır:

Hanefî Mezhebi
Malikî Mezhebi
Şafiî Mezhebi
Hanbelî Mezhebi gibi.

İleride sizlere, kısa kısa, bu MEZHEP'leri anlatacağım.

KIRK YILLIK ÖĞRETMEN

ATALAR SÖZÜ

Bu sözler Atalarımızdan bize miras kalmış ÖĞÜTLER'dir. Bu öğütlere DARBI-MESEL de denilir.

Ata acı elma yese oğlunun dişi kamaşır

Hep bilirsiniz; bazı meyveler, hele ham olanları insanın dişlerini kamaştırır, yani gıcıklar. Ham erik yiyenler bunu çok iyi bilirler. Bu ata sözünün demek istediği şudur: Bir baba, yersiz bir iş yapsa; hakkı olmadığı halde bir menfaat sağlasa; haram yese, onun bu yaptıklarından ötürü oğlu üzüntü çeker, acı duyar. Babasının o yaptığı uygunsuz, yersiz ve haksız işlerin; sağladığı menfaatların âzâbı oğula da geçer; baba yapar, oğul çeker...

Bu ata sözü, babaların günahının iki kat olacağını gösterir. Yapılan hatâların acısı yalnız yapana kalmaz, ailesi ve çocukları da acı çekerler. Birçok kişiye birden, hem de hiç günâhı olmayan aile efrâdına azap çektirmek, acılık vermek ne büyük suçtur! Gerçi babanın yaptıklarından evlâtlara maddî ceza gelmez; fakat çevrenin, mahallenin, cemiyetin bakışları ve imâları devamlı bir cezadır.

Ay Alioğlu

GÖLLER NİÇİN DENİZLER GİBİ TUZLU OLMAZLAR?

Ekseri göller, nehirlerin tatlı suyuyla beslenir ve gene başka nehirler vasıtasiyle boşaltılırlar. Mekanizma, banyo teknesine akan ve teknenin dibindeki delikten boşalan suyun hareketine benzetilebilir. Nehirler göllere tuzlar ve madenler de taşırlarsa da bu maddeler suyla birlikte akıp gitmekte gecikmezler.

Filistin'deki Ölü Denizin, Birleşik Amedika'daki Büyük Tuz Gölünün ve bizim memleketimizdeki Tuz Gölünün tuzlu olmaları, sularının büyük bir kısmının tebahhur yoluyla yok olması ve geride tuzlarla madenlerin kalması sebebiyledir.

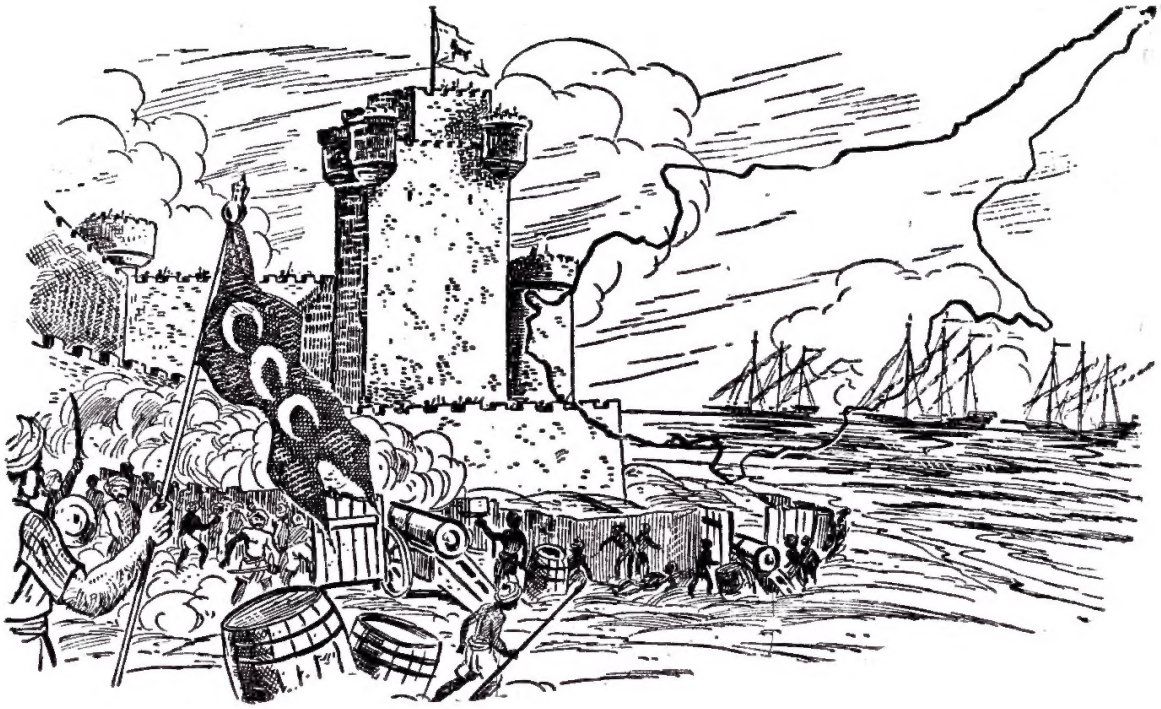

KIBRIS'I NASIL ALDIK?

1 Ağustos 1571 de Venediklilerin elinde bulunan Kıbrıs adası, Magosa Kalesinin teslim olmasıyla Türk ülkesine katılmıştı.

AKDENİZ'İN doğusunda bulunan 9.600 kilometre kare yüzölçümündeki Kıbrıs adası Anadolu'nun bir parçasıdır. Selim II. zamanında Venediklilerin elindeydi. Aradaki mukaveleye aldırmayan Venedikliler Türk deniz ticaretine enge oluyor, Kıbrıs korsanları Türk gemilerini vurup esir alıyor, Dalmaçya kıyılarında da düşmanca hareket ediyorlardı.

15 Mayıs 1570 te Türk donanması Kıbrıs seferi için hazırlanıp yola çıktı. Donanma kumandanı Piyale Paşaydı.

Kara ordusu kumandanı Lala Mustafa Paşa, Kıbrıs'ın Genel Vâlisi Nikolo Dandola, Başkumandan Bragadino idi.

1 Temmuz 1570 de donanma Limasol koyunda demirledi. Ertesi gün kıyıya asker çıkartılarak Leftari kalesi alındı. 4 Temmuzda Lefkoşa'nın sarılmasına karar verildi. Bu şehrin ve bazı küçük kalelerin fethi 9 Eylüle rastladı. 18 Eylülde Magosa şehri ve kalesi kuşatıldı. Fakat kış bastırdığı için Magosa kalesi ancak 1 Ağustos 1571 de fethedildi.

Muhasara sırasında birkaç defa deniz yoluyla yardım gören düşman artık karşı duramıyacağını anlamış ve teslim olmayı kabul etmişti. Daha fazla kan dökmek istemiyen Lala Mustafa Paşa düşman kumandanlarına canlarını ve mallarını bağışlıyacağını bildirdi. İsteyen adadan çekilip gidecekti. Yalnız ellerinde, savaş sırasında esir düşmüş olan askerleri istiyordu.

Düşman bunları kabul etmişti. Sırmalı elbiseler içinde bulunan Venedikli kumandanlar Lala Mustafa Paşadan çok nazik muamele gördüler. Fakat

Kıbrıs'ın Fethi

«Kıbrıs bizim canımız,
Fedâ olsun kanımız!»
Okunur târihinde:
Şerefimiz, şanımız!...
Lala Mustafa Paşa,
Geçerek bir gün başa,
Güzel Kıbrıs'ımızı,
Fethetmiş baştanbaşa!...
Elli bin şehit verdik,
Düşmanı yere serdik,
«1 Ağustos» sabâhı,
O yeşil yurda girdik!
Parlayınca süngümüz,
Gerçekleşir ülkümüz,
Yaşar «Yavru Vatan» da:
Yüz yirmi bin Türk'ümüz!
Bayraktar'la, Canbolat,
Oynatmışlar orda at,
Edeceğiz mutlaka:
Ruhlarını bir gün şâd!...

Cemal Oğuz ÖCAL

işin sonu böyle olmadı. Paşa ile Başkumandan Bragadino arasında şöyle bir konuşma oldu:

— Size gitmek için bukadar gemi veriyoruz. Bu bir donanma demektir. Onları geri verinceye kadar sizden bir kumandanı rehin bırakın.

— Bir kumandan değil, bir köpeği bile alakayomazsın.

— Ya müslüman esirler nerede?

— Onlar benim değildi. Her biri kumandanlardan birinin esiriydi. Teslim gecesi öldürmüşler.

— Peki ya sana düşen esirler nerede?

— Onlar öldürünce ben de öldürdüm.

Düşmanın elinde sağ olarak tutulan esirlerin burun ve kulakları kesilerek, derileri yüzülerek, vahşice öldürüldükleri meydana çıktı. O zaman Lala Mustafa Paşa:

— Teslim şartlarını sen bozdun, dedi.

Emir verdi. O cânî kumandanların kafaları kesildi ve Gragadino da işkence ile öldürüldü.

İşte biz Kıbrıs'ı böyle aldık.

ÇOCUK HAFTASI

EN İYİ ÇOCUK MECMUASI

SAYI: 10 CİLT: 1

30 TEMMUZ 1958

Sahibi ve yazı işlerini fiilen idare eden:

CELÂL DEMİRAY

Hazırlayan :

OĞUZ ÖZDEŞ

Yayınlayan:

TÜRKİYE YAYINEVİ

Ankara Caddesi No. 36

İstanbul

Telefon: 22 37 14

Basıldığı yer:

TÜRKİYE BASIMEVİ

İç mecmua: APA Ofset

Klişe: Türkiye Klişe Atölyesi

Sayısı: 50 kuruş. Yıllık abonesi (50 sayı) 25, altı aylığı 12,5 lira. Dış ülkelerdeki abonelerden 5 lira fazla ücret alınır.

EZOP'tan MASALLAR

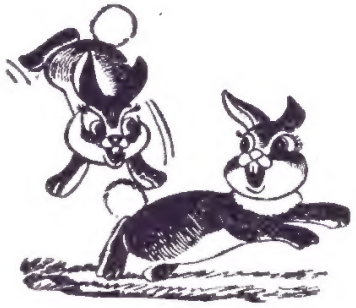

İKİ TAVŞAN

İhtiyar bir tavşan yakınlarına bir yere kurulmuş olan kapana nefis bir parça peynir konmuş olduğunu gördü. Eğer peyniri almağa kalkışırsa kapana yakalanacağını biliyordu. Onun için tecrübesiz bir tavşan aramağa başladı. Dost maskesi altında küçük bir tavşana «Bak burada ne var,» diye peyniri gösterdi. «Benim karnım tok. İstersen sen al ye!» dedi.

Bu güzel habere çok sevinen küçük tavşan, ihtiyar tavşana canı gönülden teşekkür etti. Ve kendisini kapanın üzerine attı. Tabii kapan derhal hayvanın üzerine kapandı ve onu öldürdü. İhtiyar tavşan artık peyniri rahat rahat alıp yiyebilirdi.

HER ÖNÜNÜZE GELENİN SÖZLERİNE KULAK VERMEYİN.

KARGA VE YILAN

Bir gün aç bir karga ormanda yiyecek birşey arıyordu. Toprakta upuzun uzanmış güneşlenen bir yılana rastgeldi. Karga, yılanı sert gagası ile yakaladı, tam ikiye bölecekti ki, yılan kıvrılarak uzandı ve kargayı ısırdı. Zavallı büyük acılar içerisinde öldü.

Karga ölürken: «Hakkım olan muameleyi gördüm,» dedi. «Bir diğerine ıstırap vererek kendi karnımı doyurmayı düşünmüştüm.»

BAŞKALARININ HAKLARINA HÜRMET EDİN.

EZOP

Kimdir?

Milâttan önce 6. Asırda yaşamış ve Lidya Kralı Krezüs tarafından azad edilerek eski Yunanlılara köle olarak satılmış, bizim Nasreddin Hoca gibi nükteli hikâyeleriyle meşhur olmuş bir şahsiyettir.

Ezop, hayvanları dile getirerek insanlara ahlâk öğretmek istiyenlerin en başlarında gelir.

Bu sayıdan itibaren her hafta sizlere (Ezop'tan Masallar) başlığı altında küçük hikâyeler vermeğe başlıyoruz.

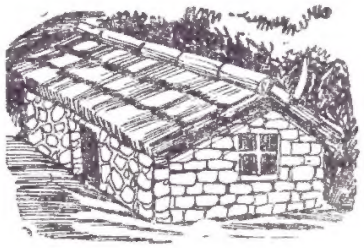

SOKRAT VE ARKADAŞLARI

Eski Yunanistan'ın tanınmış filozofu Sokrat bir ev yaptırmıştı. Evi gören herkes ileri geri lâf etmeğe başladılar.

Birisi, «Ne biçim cephesi var bunun,» diye hayret etti.

Bir diğeri, «Şunun odalarına bak,» diye alay etti. «İnsan içerisinde zor döner.»

«Çok küçük, değil mi?» diye Sokrat cevap verdi. «Bu küçüklüğü dolduracak dostlarım olsun ne kadar isterdim.»

EVLER DOSTLARDAN DAHA KOLAY ELDE EDİLİR.

ÇOCUK HAFTASI ŞEREF KÖŞESİ

EMEL İLERİGELEN ☆ Silivri, Akviran İlkokulu, S: 1, No. 29

MEHMET YALÇIN ☆ Adana, Çukurova İlkokulu, S: 5

ORHAN AYANOĞLU ☆ Fatih İlkokulu, S. 2/F, No. 231

ÇETİN KABOĞLU ☆ Adana, Gazipaşa İlkokulu, S. 5/A, No. 271

TAMER AKKOŞ ☆ İzmir, Tuğsavul İlkokulu, S. 3/A, No. 889

ATTİLA AKKOŞ ☆ İzmir, Tuğsavul İlkokulu, S. 2/A, No. 257

EFTALETTİN SALTI ☆ Ankara, Barbaros İlkokulu, S. 4/F, No. 1310

RAHİM BAŞARIR ☆ Eyüp, Mithatpaşa İlkokulu, S. 3/A, No. 71

MACİT SURKAN ☆ Bakırköy İlokulu, S. 2/A, No. 282

NURDAN SURKAN ☆ Bakırköy İlkokulu, S. 1/A, No. 427

CAFER OZIPEK ☆ Ankara, Ulus İlkokulu, S. 1/D, No. 845

SİNAN ÇELEBİ ☆ İzmir, Tuğsavul İlkokulu, S. 3/A, No. 881

BULENT ÖZUBEK ☆ Ceyhan Cumhuriyet İlkokulu, S. 3/A, No. 57

MUZAFFER KARAYALÇIN ☆ Turgutreis İlkokulu, S. 5, No. 245

TEMUR KOCAOĞLU ☆ Bostancı, Ahmet Rasim İlkokulu, S. 4, No. 308

ÇOCUK HAFTASI

İÇ MECMUA

ÖLÜME KARŞI ÖLÜM!

YILDIRIM KAPTAN ALTINDA BİR UÇAN MOTOSİKLETLE **KAH-ME**'NİN SARAYINDAN KAÇARKEN, GÖKYÜZÜN-DE DÜŞMAN HAVA ORDU-SU TARAFINDAN SA-ĞILMIŞTI!...

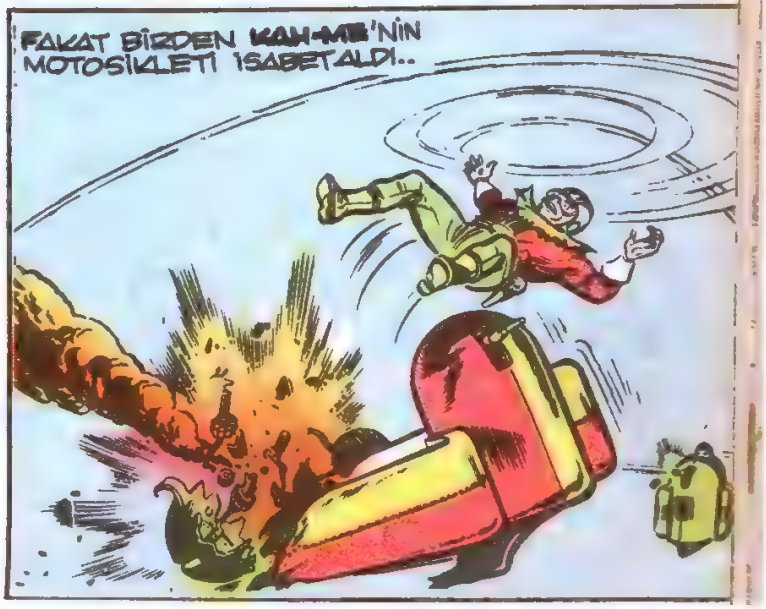

ARTIK, ZEKÂN DA SEFLİĞİNDE İSE YARAMAZ KAH-ME E-LİMDESİN!.. KORKMA BEN SANA KÖTÜLÜK YAPMAM!
ŞİMDİ SANA DİLE-DİĞİM GİBİ BİR SULH İMZALATACAĞIM!..
BANA BİR KÖ-TÜLÜK YAP-TIĞIN AN A-DAMLARIM BOMBAYI ATEŞLER!
SENİN TAHRİP ETTİĞİN BOMBA YEDEK BOMBAYDI! ASIL BOMBA 10 MİS Lİ DAHA BÜ-YÜKTÜR!..
YALAN! SENİN SÖ-ZÜNE İNAN-MIYORUM!
İSPAT ETMEMİ Mİ İSTİYORSUN! DİNLE:
DİKKAT..DİKKAT! SÜPERBOMBA MU-HAFIZLARI... KAH-ME KONUŞUYOR.. ATEŞE HAZIR O-LUN!
SÜPERBOMBA'NIN KONTROL O-DASINDA BİR FAALİYET-TİR BAŞLADI...
SAĞ DİREKSİYON 842-X İŞARET MİLİ 971 m. MESAFE 70.000KM!
ATEEŞ!
BU SENİN YAPTIK-LARIN HEPSİ NUMA-RA... SANA İNANMI-YORUM KAH-ME!..
ADİ BİR İNSAN BİLE OL-SAN BUNU YAPMAZSIN!.

ON KİLOMETRE UZAKTA, ATOM BOMBASININ BULUNDUĞU YERDE...
YILDIRIM KAPTAN PATLAMAYI DUYUNCA AYILDI...
İŞTE BAK BOMBA BİRAZDAN ÜZERİMİZDEN GEÇECEK... O ZAMAN İNANIRSIN... YILDIRIM KAPTAN!
ALÇAK!
İŞTE ÖLÜM BOMBASI.. ARTIK ONU KİMSE DURDURAMAZ... DÜŞMANLARIM MAHVOLACAKLAR...
APTAL! ŞİMDİ SEN DE, ADAMLARINDA MAHVOLACAKLAR!..
NE DEMEK İSTİYORSUN?..
ŞUNU DEMEK İSTİYORUM Kİ, SEN DÜŞMANLARINI BOŞMU DURUYOR ZANNETTİN!...
ONLARINDA KORKUNÇ BİR ATOM BOMBASI, RİVAR... ÖYLE AYARLAMIŞLAR Kİ SENİNKİ PATLADIĞI ZAMAN O DA PATLAYACAK!..
NEE?
ŞU HALDE ONLARIN BOMBASIDA PATLADI!
BU VİDUA GEZEGENİNİN SONUDUR... ÜZERİNDE CANLI NAMINA HİÇBİR ŞEY KALMIYACAK!

SEN DÜŞMANLARINI MAHVETMEGE KARAR VERDİN.ONLARDA SENİN ÜLKENİ MAHVEDECEKLER..BENDE SENİ!..
'DUR! HALÂ BİR ÜMİT VAR! UCAN MOTOSİKLETE BİNELİM!..
PLANIN NEDİR BİLMİYORUM AMA BİR HİYLE YAPARSAN ÖLDÜRÜRÜM!
BU KORKUNÇ ŞEYİ NASIL DURDURABİLECEGİNE BİR TÜRLÜ AKLIM ERMİYOR!..
-- BİR NAMUSSUZLUK YAPARSAN LEŞİNİ SERERİM!..
BOMBALARI DURDURABİLECEKSEN BİRAZ DAHA ÇABUK OL!..
-- BUNLARIN HİÇBİRİNİ YAPAMAZSAN...TABANCAMDAKİ BÜTÜN KURŞUNLARI SENİN MİDENE DOLDURUP RAHAT EDECEĞİM!

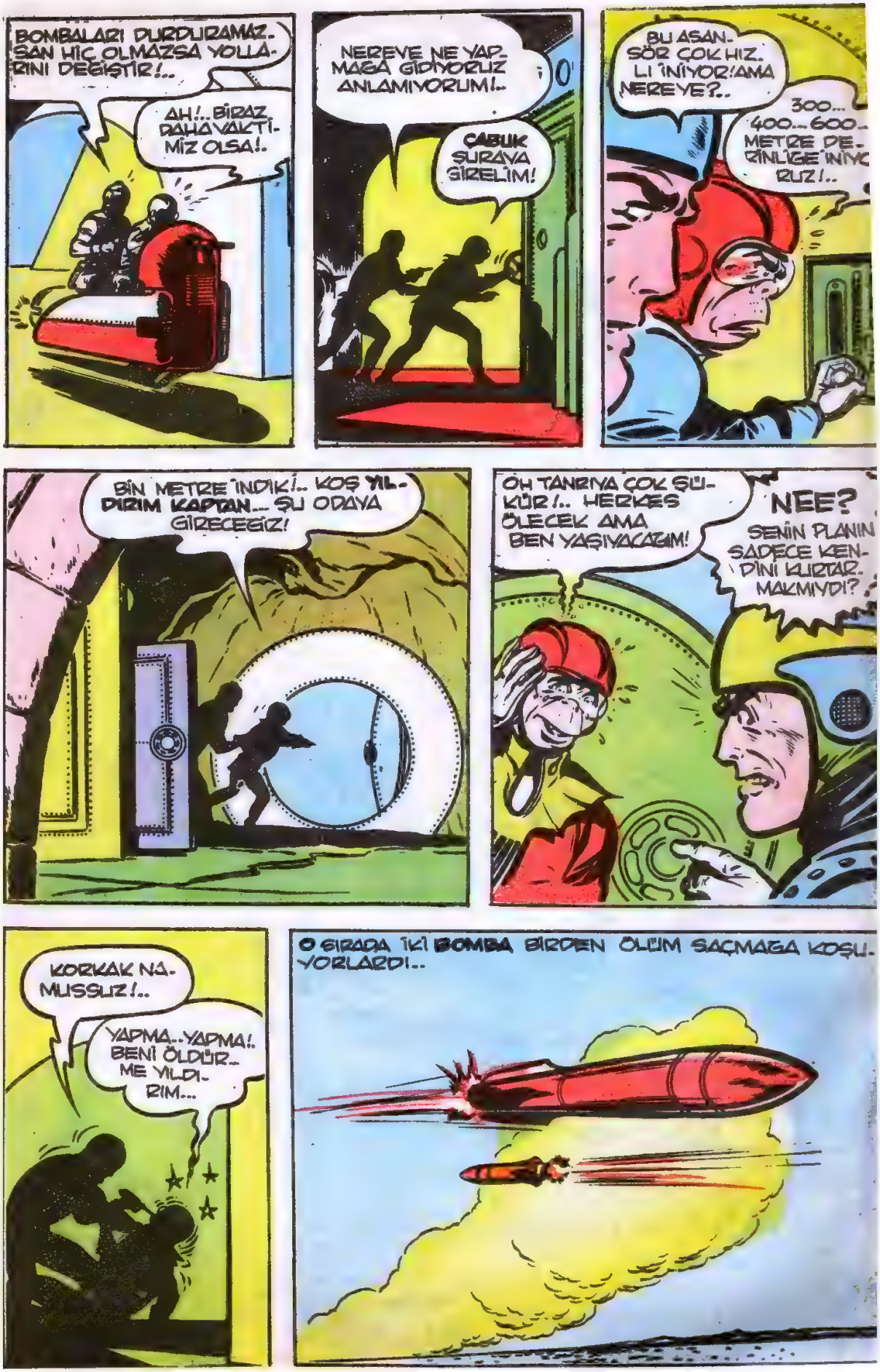
BOMBALARI DURDURAMAZSAN HİÇ OLMAZSA YOLLARINI DEĞİŞTİR!..
AH!.. BİRAZ DAHA VAKTİMİZ OLSA!.
NEREYE NE YAPMAĞA GİDİYORUZ ANLAMIYORUM!..
ÇABUK SURAYA GİRELİM!
BU ASANSÖR ÇOK HIZLI İNİYOR! AMA NEREYE?..
300... 400... 600... METRE DERİNLİĞE İNİYORUZ!..
BİN METRE İNDİK!.. KOŞ YILDIRIM KAPTAN... ŞU ODAYA GİRECEĞİZ!
OH TANRIYA ÇOK ŞÜKÜR!.. HERKES ÖLECEK AMA BEN YAŞIYACAĞIM!
NEE? SENİN PLANIN SADECE KENDİNİ KURTARMAKMIYDI?
KORKAK NAMUSSUZ!..
YAPMA..YAPMA! BENİ ÖLDÜRME YILDIRIM...
O SIRADA İKİ BOMBA BİRDEN ÖLÜM SAÇMAĞA KOŞUYORLARDI..

DİKKAT BATI ÜLKESİ!.. ÖLÜM BOMBASI GELİYOR! BÜTÜN MİLLET SIGINAKLARA!

DİKKAT DOĞU ÜLKESİ!.. ÖLÜM BOMBASI GELİYOR.. HERKES SIĞINAKLARA!..

HERTARAFI PANİK KAPLAMIŞTI ..HERKES CANINI KURTARMAK İÇİN BİRBİRİNİ ÇİĞNİYORDU!..

ZAVALLI HALK BASİT SIĞINAKLARA KOŞUYORDU!..
BABA BURASI TEHLİKESİZ DEĞİLMİ?..
CABUK İÇERİ GİRİN!...

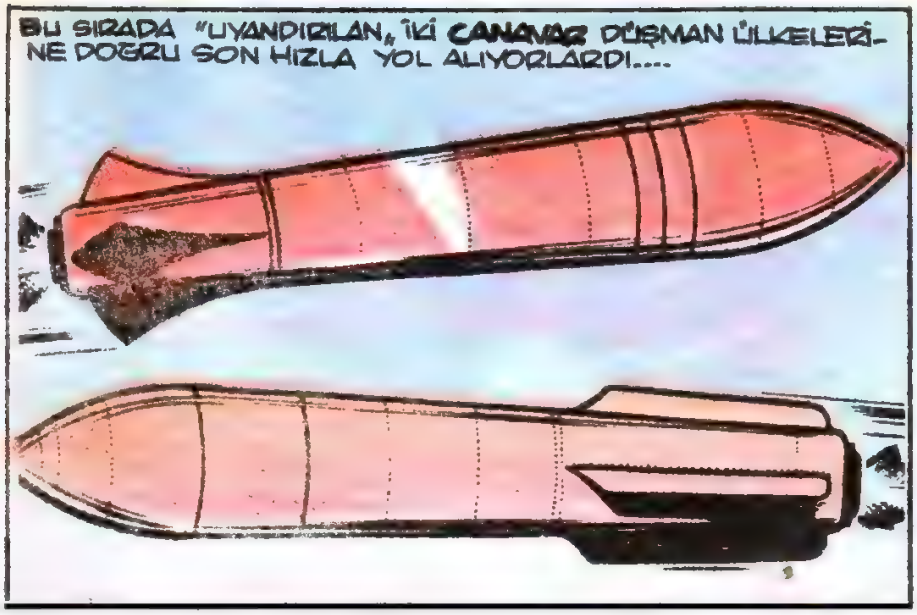
BU SIRADA "UYANDIRILAN," İKİ CANAVAR DÜŞMAN ÜLKELERİNE DOĞRU SON HIZLA YOL ALIYORLARDI....

VE O SIRADA BİN METRE DERİNLİKTE...
YALVARIRIM ÖLDÜRME BENİ!..

BAK SENİNDE HAYATINI KURTARDIM... BANA DUA ETMELİSİN...
DUA MI? BÜTÜN İNSANLAR ÖLÜRKEN SANA DUA EDECEĞİM HA... MAYMUN SURATLI ALÇAK!..
AMA YOK! SENİN YAŞAMAN LAZIM... BÜTÜN İNSANLARIN ÖLDÜĞÜNÜ GÖRÜP TEK BAŞINA YAŞAMALISIN... BU SANA EN BÜYÜK CEZA OLACAK!
ŞU RADYOAKTİVİTE SUYUNDAN BİR BARDAKÇIK!
ZEHİR OLMASIN!
HAYIR! KORKMA İÇ... YILDIRIM KAPTAN!..
ŞİMDİ KENDİNİ GEVŞEK BIRAK VE NETİCEYİ BEKLE!..
ALLAHIM ÇILDIRACAĞIM! PATLIYACAKSA PATLASIN ARTIK!..
SENİ ARTIK HİÇBİRŞEY ÇILDIRTAMAZ!
ÇÜNKÜ SEN ZATEN ÇILDIRMIŞSIN!.. BU KADAR İNSANI HİÇ ÜZÜLMEDE ÖLDÜREBİLMEN İÇİN ÇILDIRMIŞ OLMAN LAZIM...

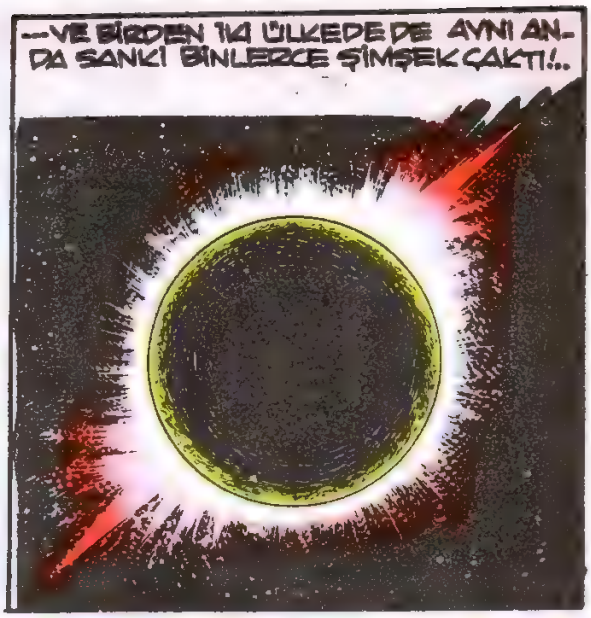

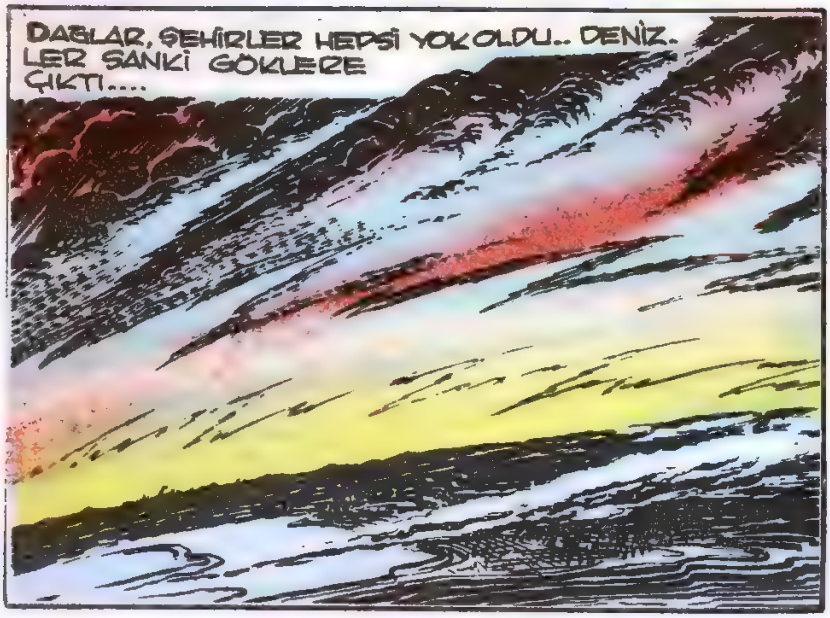

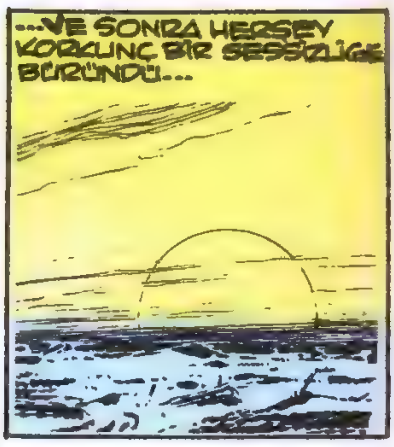

VİDUA GEZEGENİ MAHVOLDU... ACABA KİMSE SAĞ KALDIMI?...

GELECEK SAYIDA:

KIYAMETTEN SONRA!

MUSİKİ BİLGİLERİ

Porte ne demektir?

Müzik yazısı olan notalar yedi tanedir. Bildiğimiz gibi düz bir kâğıda değil de yatay şekilde beş paralel ve ondan meydana gelen dört aralığa yazılır. Notaları yazmaya yarayan bu beş paralel çizgiye (Porte) denmektedir.

Portenin çizgi ve aralıkları aşağıdan yukarıya doğru sayılır. En alttaki çizgi birinci, en üstteki de beşinci çizgidir. Notalar işte bu porte çizgilerinin üzerine ve aralıklarına yazılır.

Bir nota alarak tetkik ediniz.

Portede ek çizgiler ne işe yarar?

Notalar yalnız portenin içindeki çizgi ve aralıklara yazılmaz. Bazen de portenin üst ve alt dışlarına da yazılır. Portenin içinde çizgi ve aralıklara yazdığımız notalar duyduğumuz inceli kalınlı bütün sesleri belirtmeğe yetmez. İnce sesleri meydana getirmek için portenin üst dışına küçük portecikler yazılarak ince seslerin okunması elde edilir. Kalın seslerin okunması için de, portenin alt kısmına küçük porte çizgileri eklenir. İşte böyle portenin alt ve üst kısımlarına yazılan küçük çizgilere portenin ek çizgileri denir.

Bir nota alarak tetkik ediniz.

Nuri Sami KORAL

Hayvanlar ALEMİ

Hayvanlardaki Anlayış

Mangabey maymunu son derece anlayışlıdır.

Mangabey maymununu, pek acaip şartlar içerisinde dört sene önce satın almıştım. New-York'da bir televizyon programında konuşucaktım. Son dakikada beraberimde bir de hayvan getirmem istenmişti. Hemen meşhur bir vahşi hayvan taciri olan arkadaşım Henry Treflich'e telefon edip bana televizyonda kullanabileceğim yumuşak başlı yahut ehli bir hayvan göndermesini rica ettim. Henry, Afrika'nın Ekvatpral bölgesinden henüz getirilmiş olan beyaz yanaklı bir Mangabey maymunundan bahsetti. Hayvan son derece uysal ve anlayışlı idi.

Hayvanın televizyon istasyonuna gönderilmesi üzerine anlaştık. Tıpkı resimde gördüğünüz şekilde getirdiler. Kendisi ile tanışacak, ahbaplık edecek vaktim yoktu. Ama çok çabuk anlaştık. Sanki eskidenberi insanlar arasındaymış gibi istediklerini uslu uslu yapmağa çalıştı. Tam gösterinin ortasına gelmiştik ki, benden isminin ne olduğu soruldu, ben de dilimin ucuna geliveren bir kelimeyi söyledim: Gwendolyn. Bugüne kadar ona neden bu ismi lâyık gördüğümü anlıyamadım. Temsilden sonra Henry'ye telefon ettim ve hayvanı satın aldım.

Gwendolyn şimdiye kadar tanıdığım hayvanların en uslusu ve en cana yakınıydı. Mangabey maymunları son derece hareketli hayvanlardır. Havada yaptıkları tehlikeli hareketlerle meşhurdurlar. Meyveden böğürtlene, böceklerden kuş yumurtalarına kadar yenebilecek her şeyle beslenmekte diğerlerinde olduğu gibi sıkıntıya düşmezsiniz.

3 ARKADAŞ

HİSSİ VE ÖĞRETİCİ ROMAN — 10 — YAZAN : KEMALETTİN TUĞCU

— Gördün mü sıska dediğin işçiyi, dedi. Herif tornacıyım deyip çıkmış ortaya.

Yeni gelen adam ilgilendi:

— Kim o? dedi.

— İşte bu çocuk Kadri Efendi.

— Ne olmuş bu çocuğa?

— Sen gelmeden evvel Ahmet Efendiye tornanın aynası ayarsız dedi de, Ahmet Efendi tersledi onu.

Kadri Efendi bana döndü:

— Sen kimin çıraklarındansın küçük?

— Ben Halil Ustadan öğrendim, dedim.

— Halil Ustadan mı? Aksaraylı Halil Usta mı?

— Evet.

— Kimin oğlusun sen?

— Tesviyeci Cemil Ustanın.

— Üsküdarlı Cemil Usta mı?

— Evet.

— Ne zaman başladın işe?

— İki sene oluyor.

— Şimdi nerede çalışıyorsun?

— Muslukçunun yanında.

— Neye bıraktın tornacılığı?

— Çok az para veriyorlardı bana. Halil Usta ölünce çocukları beni tutmadı. Zaten usta iş öğretiyor diye kızarlardı.

— Uzun lâfın kısası sen şu aynayı ayarlıyabilir misin?

— O da iş mi Kadri Ustacığım? Halil Usta bunu hep bana yaptırırdı. Kendisi başında durur, tarif ederdi.

— Ayarla bakayım.

Hemen tornanın yanına gittim. Ceketimi çıkarıp kollarımı sıvadım. Beş dakikadan fazla uğraşmadım. Öteki işçiler de bizi seyrediyorlardı. Aynayı ayarladım. Hiç salgısı kalmadı. Sonra işi bağladım. Bir kontrol ettim. Mil hiç salgı yapmıyor. Kumpası alarak mili ölçtüm ve:

— Ne kadar inecek? dedim.

— Onda bir milimetre. Kalemler şurada.

— Bu kalem işi değil Kadri Usta. Bu torna zaten eski. Kalem dalıverir. Zımpara işi bu

Atöryenin sahibi:

— Çocuğun hakkı var, dedi. Saatçi tornası mı bu? Elbette zımpara işi.

Lâfı uzatmıyayım, Kadri Usta benim nerede çalıştığımı sordu. Anlattım. Bir iki gün sonra, öğleyin yemek almağa çıktığım zaman onu karşımda gördüm.

— Üsküdarlı Cemil Ustanın oğlu sendin, değil mi? dedi.

— Evet.

— Sana bir adres vereceğim, paydostan sonra oraya gel

Dediğini yaptım. Orada Orhan Bey de vardı. Yeni bir atölye açmışlardı. Beni imtihan ettiler. Bir dökümü bağlıyarak çapaklarını torna ettim. Sonra bir prese iş bağlayıp çalıştırdım. Bana beş lira yövmiye vereceklerini söylediler. İşte üç ay da orada çalıştım. Sonra beni Orhan Bey alıp buraya getirdi. Makkapta çalıştırmağa başladı.

Kenan kendi hikâyesini böylece anlatmıştı. Vakit de bir hayli ilerlemiş, akşam olmuştu. İki genç uzun zaman susup düşündüler. İçlerinde birbirlerine karşı derin bir ilgi ve sevgi duyuyorlardı.

Ömer mevzuu değiştirmek için:

— İstersen, dedi. Bu odada beraber oturabiliriz. Bak senin karyolan da şuraya girer. Araya küçük bir dolap koyarız. Başucumuza bir lâmba buluruz. Kitaplarımızı yerleştirir, elbiselerimizi asarız. Beraber işe gider geliriz. Bu evde daha yapılacak çok iş var.

Sonra içini çekerek:

— Benim de sana anlatacak bir hikâyem var, dedi. Benim de başıma gelenler, alnıma yazılmış olanlar seninki kadar, belki daha da acıklıdır. Bunu bir başka güne bırakalım.

Ogün böyle geçmişti.

— 8 —

ERTESİ günden itibaren iki genç işçi daha çok bir arada bulunuyor, göz göze geldikçe gülümsüyorlardı. Öğle yemeklerinde de oturup hep bir arada yaşamanın çarelerini düşünüyorlardı.

Ömer daha o akşam ihtiyar adama arkadaşının halinden bahsetmiş, onu da küçük odaya almaları için bir konuşma yapmış, ihtiyar:

— Nasıl istersen öyle yap Ömer, demişti. Ben karışmam.

Ömer bunu Kenan'a söyledi. Kenan:

— Ah, dedi. Onların elinden kurtulmak biraz güç. Amo buna çalışıyorum.

İçlerinde birbirlerine karşı derin bir ilgi ve sevgi duymuşlardı.

GÜZEL BİR HİKÂYE

Dağ Keçisi

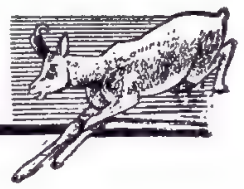

YAZAN: K. TUĞCU

AVCILAR, köye memnun dönmüşlerdi. Katırlardan birinin sırtında dört ayağı bağlanmış bir de dağ keçisi vardı. Toros'ların sarp yamaçlarından ele geçirilen hayvan, kimbilir ne kadar çabaladıktan sonra bitkin kalmış, kendisini insanların eline bırakmıştı.

Ağanın büyük odasında tüfeklerini duvara sıralayan ve çantalarını bir köşeye yığan avcılar, biraz da alay ediyorlardı:

— Diri diri ele geçmez diyordunuz. İşte yakaladık.

İhtiyar pek memnun olmadığı halde gülümsüyordu:

— Eh, siz daha kurnaz çıktınız. Bu dağ keçilerini vurabilmek için günlerce dağda kalır, su başlarını beklerler. Çok kurnazdır bu hayvancıklar. Bir günlük yoldan ayak sesi duyar, birşeyden şüphelenirlerse kuş gibi uçup giderler.

Avcının biri:

— Bak bu dediğin doğru, diyordu. Uçurumlarda karşıdan karşıya öyle bir atlıyorlar ki, akıl ermez. Şeytan gibi hayvanlar.

— Nasıl ele geçirdiniz?

— Bir oğlak suya inmişti. Öyle bir kaynak ki, üç tarafı minare boyu tepeden gördük. Az daha kaçırıyorduk. Bereket geri döndü, tekrar kayalara sıçramağa başladı. Geçidi kapadık, ard ayağından yakaladık. Öyle bağırıyordu ki, bu, anası nerde var, nerde yok meydana çıktı. Vurmak kolaydı ama, diri yakalamak istiyorduk. Tuzak kurduk, yavruyu da yakına bağladık. Anası kapana düştü. Yazık ki, onu yakalarken yavruyu kaçırdık. Kuş gibi fırladı elimizden maskara.

Ağa içini çekti:

— Demek yavrusunun yüzünden ele geçti. Zaten belli, ana olduğu. Hem de emzikli daha. Katırın üstüne doğru sütleri yol yol akmış.

Sonra onlara birşey hatırlatmak ister gibi:

— Emzikli hayvan, dedi.

Avcıların keyfine diyecek yoktu. Bir dağ keçisini diri diri yakalamış olarak şehre döneceklerdi. Avcılıkta bu kolay iş değildi. Çeşit çeşit kuşların, tavşanların yüzüne bile bakmıyorlardı.

İhtiyar anlatıyordu:

— Bizi pek yadırgamaz bu hayvanlar. Sürülemize sokulurlar. Köpekler de ilişmez onlara. Ne yapacağız vurup ta. Kendi keçilerimiz, koyunlarımız var. Hele böyle yavru yaptıkları aylarda avcılar da tüfek atmaz. Erkeğini gözlerler. Analar ikişer, üçer yavru ile gezer. Küçükleri yanında görenlerin eli çiftenin tetiğine varmaz. Sütten kesilmemiş yavruların hali ne olur sonra.

Avcılar ihtiyarın ne demek istediğini anlamıyor, daha doğrusu işlerine gelmiyordu. İkisi, ağanın ahırlarındaki bir bölmeye diri keçiyi götürmüş, bağlı olarak bırakmış, sonra da kapıyı kendi elleriyle kapatmışlardı.

Bütün gece dağ rüzgârlarının uğultusuna garip garip bağıran keçinin sesi karışmıştı. Köylülerin hiç biri yapılar bu işten memnun değildi.

Sabahleyin avcıların ilk işi dağ keçisini yoklamak oldu. Hayvanın sesi kesilmişti. Onun açlıktan veya susuzluktan ölmüş olması da akla gelemezdi.

Ahırın önünde kalabalık bir köylü topluluğu vardı. Avcılar giyinmiş, yola çıkmağa hazırlanıyorlardı.

İki avcı ahır bölmesinin kapısını yavaş yavaş araladı ve başlarını içeriye uzattılar. Birisi:

— İp yerde duruyor, diye bağırdı. Kaçmış galiba.

— Damı delik kaçacak değil a...

İkisi birden içeriye girdiler. Köşelere bakarken ince, narin bir cismin bir ok gibi kapıya atıldığını gördüler. «Tutun, kaçıyor!» demeğe kalmadı. Avluya çıkan hayvan bir yay gibi fırlayıp yüksek duvarı aşmış, ağanın meyva bahçesini ayni hızla geçip Torosların yolunu tutmuştu.

Avcılar, «İyi bağlamadın, kötü bağladın,» diye birbirleriyle münakaşa yaparken, ağa, yedi-sekiz yaşındaki torununun başını okşuyor:

— Aferin Alim, diyordu. Aferin sana!

— Aferin Alim! Aferin sana!

EĞLENCE DÜNYASI — BULMACA

RIHTIMDA

Gece yarısı Galata rıhtımında bir adam hayretle denize bakarak hareketsiz duruyordu. Polis gördü; yanına yaklaştı.

— Burada ne duruyorsun?

— Arkadaşım denize daldı da, ne zaman çıkacak diye bekliyorum.

— Dalalı çok oldu mu?

— Eh.. Bir buçuk, iki saat kadar!...

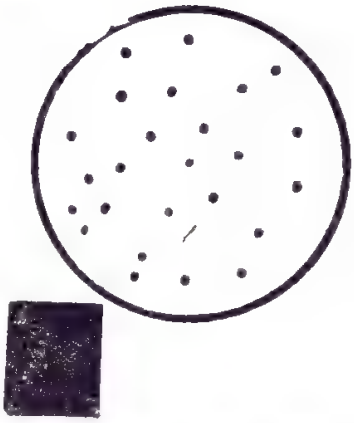

Siyah kareyi kesip, dairenin içine o şekilde yerleştirin ki dört köşesi de dört noktaya gelsin.

(Halli karşı sayfada)

ANLAŞILDI

Hırsızın biri bir dükkânı soyar; birkaç gün sonra yine o dükkânın önünden geçerken içerde küçük çıraktan başka kimsenin olmadığını görür. Çırağı lâfa tutup yine birşeyler aşıracağını tasarlıyan hırsız içeriye girer, çırağa sorar:

— Ustan yok mu?

Çocuk hemen hırsızı tanır:

— Geçen gün burayı soyan hırsız yine geldi, onu polise haber vermeğe karakola gitti!

AMA NASIL GEÇER?

Attilâ kendisini mahallesinin en akıllı çocuğu sanır, arkadaşlarına böbürlenirdi. Bir gün arkadaşları ona ders vermek için alaylı bir soru tertiplediler. Attilâ'yı bularak sordular:

— Aslanla tavşan yarışa çıksalar hangisi geçer?

Attilâ düşünmeden bir solukta cevap verdi:

— Aslan geçer!

Hepsi birden güldüler:

— Amma da attın ha! Aslan geçer, geçer ama tavşanı bir lokmada yutar da geçer.

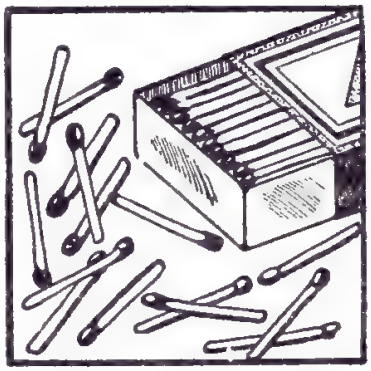

Kutudan onbeş tane kibrit alıp bunlarla 8 üçgen yapmağa çalışın.

(Halli karşı sayfada)

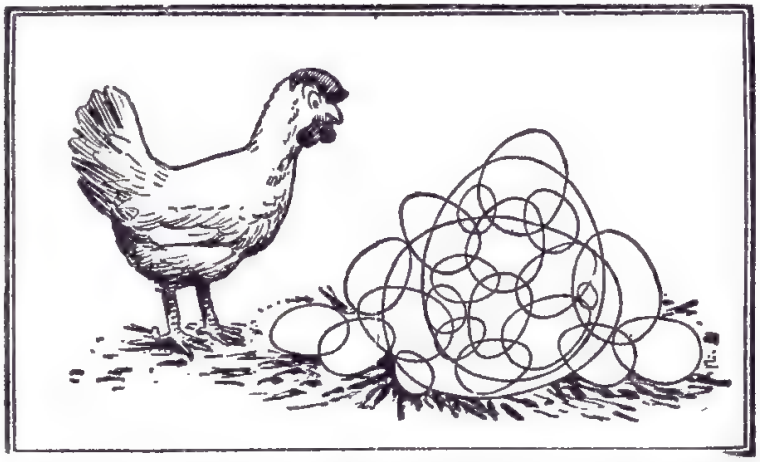

Yukardaki tavuk, yumurtlama şampiyonu. Ama her nasılsa bu gün kaç yumurta yumurtladığını unutmuş! Siz bulabilir misiniz?

(Cevabı karşı sayfada)

PUL Köşesi

PULLAR NE KADAR BASILIR?

■ Uzun müddet postada kalması düşünülen pullar fazla basılır. Ekseriya tükeninceye kadar kullanılır. Fakat hatıra serileri az basılır ve kısa bir zaman içinde tedavülden kalkar.

☆

■ 1921 den beri postada kullanılan pullar arasında en az baskısı olan seri 8 puldan ibaret olan 2. Adana serisidir. 6.000 adet basılmıştır. Bugün damgasız serisi 100, damgalısı 75 lira.

☆

■ 1951 de sürşarj yapılan resmî pul serisi ve 1952 de basılan matbua pulları beşer milyon basılmışlardır. Fazla tiraj rekoru ikisi de dörder puldan ibaret olan bu iki seridedir.

☆

■ Posta idaresi bazı serilerin pulları eksildikçe bunları yeniden basmaktadır. Meselâ şehirlerarası pullar çok fazla kullanılır. Koleksiyonda ayrı basılan her pul tarih sırasiyle ayrı bir seri addedilirse de koleksiyoncular bazı imkânsızlıklar yüzünden sonradan basılan tek pulları ayni seriye koymaktadırlar.

SOLDAN SAĞA:

1 — Yaşayan, kilisede bulunur. 2 — Su taşıyan, bir çeşit saç boyası. 3 — Birdenbire, bir yemiş. 4 — Bir nota, verimsiz toprak. 5 — Köy evleri ondan yapılır. 6 — Kol uzunluğu, tersi bir hayvan. 7 — Sandallar onunla yürür, kışın yağar. 8 — Çok beyaz, bir çiçek. 9 — Neşeli, büyükanne.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Bir gün, gözün üstündeki. 2 — İnek yavrusu, kulağa takılır. 3 — Bir sayı, Türklerin eski yurdu. 4 — Tersi sanat, olmamış. 5 — Üzerinde kayılır. 6 — Harç yapılır, bir soru eki. 7 — Yardımcı, hınç. 8 — Çok yavrulamış, sayı. 9 — Ağırdan alma, dört köşe.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	A	M	A	■	M	A	K	A	S
2	R	A	Y	■	■	D	A	R	A
3	A	Ç	■	H	A	■	N	A	R
4	P	■	M	U	Z	■	A	B	A
5	■	T	A	N	■	O	V	A	■
6	K	A	K	■	A	Y	A	■	D
7	A	L	A	■	L	A	■	B	U
8	Y	A	R	A	■	■	Ş	E	B
9	A	Ş	A	Ğ	I	■	A	N	A

Geçen haftaki bilmecenin halli

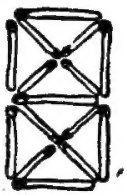

Karşı sayfadaki şekil bulmacasının halli

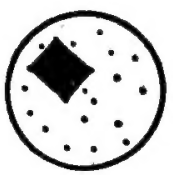

Karşı sayfadaki şekil bulmacasının halli

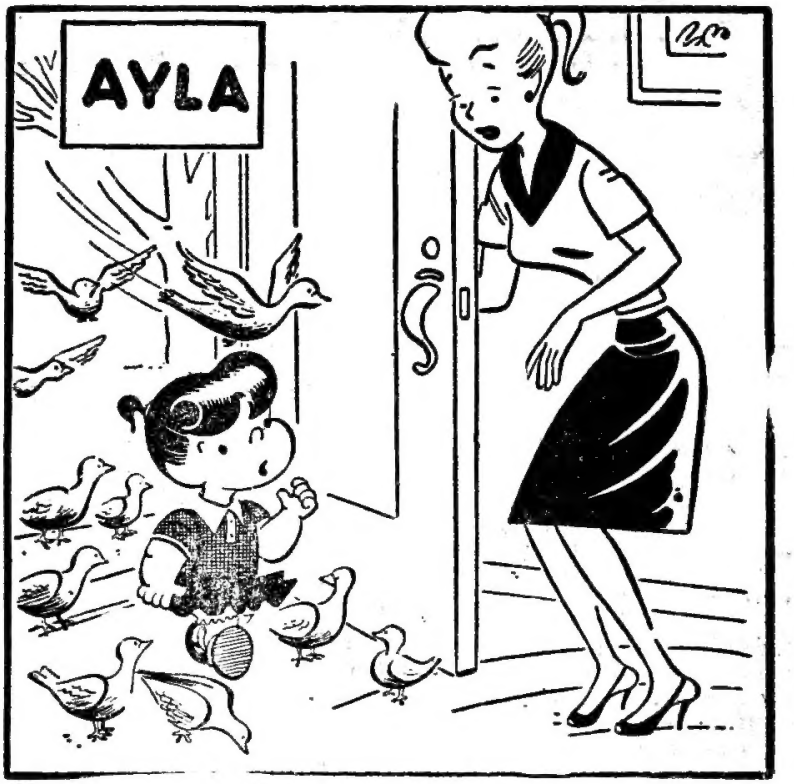

— Kabahat vallahi bende değil anneciğim. Bu gün harçlığımı kestiğiniz için kuşlara yem alamadım da...

Beraber GÜLELİM

LOKANTADA

İki arkadaş lokantaya girdiler, biri garsona:

— Bana bir biftek getir! dedi.

— Peki efendim! Ya size?

— Bana da bir biftek getir ama taze olsun.

Garson içeriye seslendi:

— İki biftek hazırla, biri taze olsun!

ISIRMAK

Veli Korkmaz kiralık bir ev arıyordu. Bahçe kapısında ev sahibini güyük köpeği ile beraber gördü; konuştular, bir aralık ev sahibi:

— Sizi gözüm ısırıyor a-ma... dedi.

Veli Korkmaz korktu:

— Aman, dedi, razıyım! Şu köpeğiniz ısırmasın da!

GÜVENDİĞİ ŞEY

Bahçıvan, bostanına giren hırsızı kovalayıp yakaladı:

— Hem iyi koşamazsın, hem de bostana girmeğe kalkarsın! Nene güvendin bakalım?

Hırsız:

— Cesaretime!

KOLAYLIK

Cüneytler kiralık ev arıyorlardı. Anneannesi yaşlı olduğu için tutacakları evin merdiveni az olsun istiyorlardı.

Bir ev buldular, ama merdivenleri biraz fazlaca idi. Anneannesi:

— İhtiyar halimle ben bu merdivenleri çıkamam! diyordu.

Cüneyt koşarak merdivenleri ikişer ikişer çıktı, sonra trabzan üzerinden kayarak tekrar aşağıya indi:

— İşte böyle yaparsın! dedi. Hem merdivenler yarı yarıya iner, hem de inerken ayağını bile kıpırdatmadan inersin!

RESİMLİ BULMACANIN CEVABI :
23 yumurta

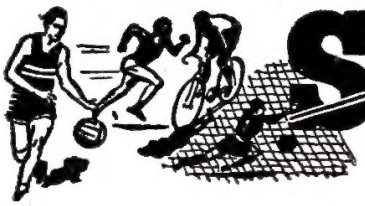

SPOR

Hakikî bir sporcu olmak için On sualin sırrını çözmeniz lâzım

YAZAN: SULHİ GARAN

Yaşama savaşında büyük rolü olan zevkli faaliyet, beden terbiyesi ile gelişmiş vücutlerin müsabakalaşma şeklinde spor adı altında yapılırken, bunun çok ciddî telâkki edilmesi lâzımdır.

İki yüzlü keskin bir kılıç'tan farksız olan spor; hareket bakımından vücut için nasıl faydalı bir gıda ise, sıhhatsiz ve sağlam olmıyan vücutlerin spor iştigali de o kadar zararlı, hattâ tehlikelidir.

Sporla meşgul olacak insan her şeyden evvel kendini bir nefis imtihanına tâbi tutmalıdır.

Aşağıda bulacağınız sorulara müsbet cevap veremiyenler, derhal bu işten vazgeçmeli, zaten spora başlamadan önce, en sağlam bünyeli görünenler dahi mütehassıs bir doktor muayenesinden geçmelidirler. İşte sualler:

1 — Vücudumun sıhhatine dikkat ve itina ediyor muyum?

2 — Vücudum ahenkli bir şekilde teşekkül etmiş midir?

3 — Kafamla gövdem arasında tam bir muvazene mevcut mudur? Bunu tesis edebildim mi?

4 — Kalbim, ciğerlerim, midem, sinirlerim, adalelerim sağlam mıdır?

5 — Cesaret ve sabrımı yerinde ve zamanında kullanabiliyor muyum?

6 — İrademe hâkim miyim? Rakibimin kazanmasını serin kanlılıkla kabul edebiliyor muyum.

7 — Arkadaşlarıma olduğu gibi, rakiplerime karşı da samimî ve hakşinas mıyım?

8 — Dostça yaptığımız ve benim de dahil olduğum bir oyunda, aynı zamanda hakemlik yaparken hak ve adalete ve müsabakanın usullerine itina edebiliyor muyum?

9 — Hakemlerin kararlarına karşılıksız, yüzümü gözümü buruşturmadan, hattâ içimden kırılmıyarak üzülmiyerek itaatle boyun eğebiliyor muyum?

10 — Maddî hiçbir yardım beklemeden ve menfaat beklemeden spora gönül bağlamış bir insan mıyım?

Bu sualllere göğsümü gere gere cevap verebilenler; sporun hakikî mânasını anlamış kimselerdir.

Eğer bir iki suale karşılık bulamayıp tereddüde düşüyorsanız; kendinizi lâyıkiyle hazırlamadan böbürlenerek, "Ben sporcuyum" demeyiniz.

Eğer bu sözü sarfederseniz yalan söylemiş olursunuz.

Hemen size söyliyeyim ki; hayatta en fena şey yalandır.

Yalan bir insanı mahv ve perişan eder. Doğru olmadığına emin bulunduğunuz bir şey üzerinde sakın ısrar etmeyiniz.

Doğrunun yardımcısı, evvelâ Allah, sonra büyükleri, nihayet cemiyettir.

Vatan ve millete faydalı olmak için "yalan" kelimesini unutup doğrulukla yolunuza devam eder ve faaliyete geçerseniz hem iyi insan, hem de fikren ve bedenen çalışmak suretiyle bilgili bir kimse ve meşhur bir sporcu olursunuz.

Mademki mevzuumuz spordur, yazıyı bitirmeden evvel o halde sizlere bir tavsiyede bulunacağım.

Spor vücuda sıhhat verir, sağlam ve sıhhatli vücutler bu sayede uzun ve rahat yaşamak saadetini elde ederler. Böyleco yetişen sporcular kendileri için gereken faydayı sağladıktan başka mensup oldukları millete de gerekli faydayı temin ederler.

Şu kadar ki; sporun cazibesi olan rekor ve kazanç hırsından âzâde kalmak lâzımdır.

Düne nisbetle bugün daha çabuk koşmak, atlamak; gülle veya diski daha uzağa fırlatmak, böylece birinci olmak, yapılan müsabakalarda rakibi yenmek her sporcu için muhakkak ki emel, gayedir.

Yalnız bu tefevvuk yani üste gelmek hissi, daha doğrusu hırsı, iyi idare edilmezse; bundan gurur; haset, kıskançlık gibi kötülükler doğar ki; iyi hisler, bu çeşide inkılâp edince; spor gayesinden, spor yapan sporcu da hedefinden ayrılmış olur.

BİLGİ KÖŞESİ

SABUN NASIL YAPILIR ?

Büyük sabun fabrikalarında sabun 150 - 175 ton cesametinde büyük kazanlar içinde yapılır.

Çelikten yapılmış olan bu kazanların dipleri mahrutî bir şekildedir.

Sabun kaynatmak için kazan maden kömürü ile ısıtılır.

Bizim Ayvalık'ta ve diğer sabun yapılan yerlerimizde zeytinyağı çıkarıldıktan sonra geriye kalan gübreden yani Pirinadan istifade edilerek kazanlar kaynatılır.

Evvelâ kazanın içine yağlar atılır. Ve sabunlaşma hâdisesi vukua gelir. Daha bazı ameliyelere tâbi tutulduktan ve kimyevî hâdiseler tamam olduktan sonra tasfiye edilmek üzere kaynatılır. Sonra soğumağa bırakılır.

Bu geniş tekneler içinde aşağı yukarı iki hafta kadar sürer.

Sonra dönen bir kazana dökülür. İstenirse bu ara sabuna koku karıştırmak mümkündür. Burada hafifçe karıştırılan ve dövülen sabun buradan kurumak üzere kalıphaneye getirilir. Sabun yavaş yavaş kuruyarak yaşlığını kaybeder ve kerpiç gibi kalıplardan kolaylıkla çıkar. Sonra büyük kalıplar kesme makinesine gönderilerek istenilen şekil kolayca verilebilir.

ACAR SATRANÇ ŞAMPİONU!

Yaman Denizciler

ÇOCUK HAFTASI
EN İYİ ÇOCUK MECMUASI